

MOVEfwd

ДОБРОВОЛЧЕСТВО
РЪКОВОДСТВО
НАУЧЕНИУРОЦИ

Благодаря,
доброволци!

РЕЗЮМЕ НА ПРОЕКТА И ПРЕДИСТОРИЯ НА ТОЗИ ДОКУМЕНТ

Проектът „MOVEfwd – Продължаване напред в Европа с доброволчество“ е съфинансиран от Европейския съюз чрез програма „Европа за гражданите“; Направление 2: Демократична ангажираност и гражданско участие; Действие 2.3. Проекти на гражданското общество. Проектът стартира през март 2021 г. и е с продължителност 18 месеца. Той е одобрен за безвъзмездна помощ от ЕС на стойност 95 760,00 евро.

Водещият партньор е POU Varaždin (Pučko otvoreno učilište Varaždin): известна образователна институция на град Вараждин, Хърватия. Дейностите обхващат 5 европейски държави (Хърватска, Словения, Сърбия, Италия и България). Партньорите по проекта са:

- *The Red Cross of Varazdin County, Croatia*
- *Ljudska Univerza Ptuj, Slovenia*
- *Regional Development Agency of Srem Ltd Ruma, Serbia*
- *Tourist Organisation of the City of Sremska Mitrovica, Serbia*
- *Progeu-Progress in European Union - Istituto Per Lo Sviluppo, Italy*
- *Institute for Sustainable Business Development and Education, Bulgaria*

Проектът се фокусира върху доброволството по време на COVID-19 пандемията. Без съмнение пандемията оказва влияние върху всеки гражданин в Европа и извън нея. В резултат на COVID-19 организациите на гражданското общество (ОГО), публичните органи/власти, преподавателите и гражданите трябваше да се преоткрият. Насърчаването на активното гражданство и доброволството през тези времена е особено предизвикателство поради новите ограничения за физически контакт и движение. Поради твърде много неизвестни (напр. инфекция, разпространение на вируса и т.н.), много граждани (включително по-млади хора) се замислят дали да станат доброволци. Имайки това предвид, проектът има за цел да **засили ангажираността на гражданите към доброволчески дейности, свързани с гражданска защита, социално включване, култура, образование и заетост.**

Проектът е организиран като една подготвителна среща (във Вараждин, Хърватия) и 5 3-дневни събития в страните партньори (в Хърватия, Италия, Сърбия, Словения и България). Всяко събитие е организирано така, че да демонстрира най-добрите практики, при които гражданите (особено младежи) се включват като доброволци в дейности, насочени към проблеми, засягащи местното развитие. Дейностите по проекта също така са проектирани така, че партньорите да могат да събират мнения/принос от граждани относно Европа, която искат. Особен акцент за всяко събитие беше върху това как функционира концепцията за солидарност; и как новата програма 2021-27 подкрепя общностите в преодоляването на COVID-19 (и други кризи). Работни срещи, панелни дискусии, презентации, посещения на място, групова работа, и други методи са използвани за насърчаване на доброволството и подобряване на разбирането за това как солидарността в контекста на ЕС допринася за устойчив растеж. В резултат на проекта гражданите успяха да придобият компетенции да планират/управляват и участват като доброволци в дейности по време на COVID-19 (и други кризи) и да разберат по-добре как дневният ред и ценностите на ЕС функционират на практика.

Един от начините, по които партньорството планира да разпространи най-добрите практики и научените уроци от доброволството в тези трудни времена, е чрез създаването на това **ръководство за доброволчество**. Ръководството описва специфични доброволчески дейности, които са организирани в страните партньори.

Във всяка глава ние се стремим да покажем на вас, читателя, как доброволчеството е от полза за общността по време на криза, как гражданите на най-ниско ниво играят съществена роля в развитието и предоставя поуките, извлечени от подобни действия. Ние, партньорството, се надяваме, че можете да използвате това ръководство, за да подобрите дейностите на доброволци във вашия регион и да ангажирате гражданите по по-добър начин в действия на местно ниво.

СЪДЪРЖАНИЕ

БЪЛГАРИЯ	5
ХЪРВАТИЯ	8
ИТАЛИЯ	10
СЪРБИЯ	13
СЛОВЕНИЯ	16

БЪЛГАРИЯ

Доброволческите дейности са много важни, особено по време на криза (т.е. по време на природни бедствия и извънредни ситуации). Те също така играят важна роля за справяне със социалното изключване в по-големите общности и допринасят за изграждане на по-жизнени градове и общини. Активното участие на доброволците и обучението им в съответните области допринася за гарантиране, че независимо от ситуацията, тяхната работа е подходяща и важна за по-голямата общност. По-долу са описани най-добрите практики за доброволчество в околностите на Пловдив и община Лъки в България.

През годините беше установено, че изграждането на доверие между ключовите заинтересовани страни, участващи във формалното и неформалното образование, е от съществено значение за създаване на приобщаващи и проспериращи общности.

"МОБИЛНО УЧИЛИЩЕ СТОЛИПИНОВО"

Проектът се изпълнява от 2018 г. Базира се на ангажирането на учители като доброволци, като основните дейности са провеждане на извънучилищни занимания за деца от СТОЛИПИНОВО, квартал в град Пловдив. Целта на проекта е да включи в образователната система деца, които по някаква причина са били изключени или отпаднали от училище – най-често тези с лоши битови условия. (справка:<https://discovered-spaces.org/stolipinovo-mobile-school/>)

За да достигне до всички деца в област Пловдив,

Столипиново, работилница с деца

включително и до отпадналите от училище, програмата трябваше да бъде адаптирана към техните нужди и условията, в които живеят. Наблюденията на процесите в квартала показват,

че много деца не биха имали достъп до предложените образователни формати, ако дейностите не се намират директно в района, в който живеят. Ето защо, за да се даде възможност за участие на деца, които се нуждаят от достъп до образование (отпаднали от училище и деца, живеещи в периферните части на града), **ISBDE** и **АСОЦИАЦИЯ ТРАНСФОРМАТОР** планират да създадат мобилен образователен модул в рамките на проекта - арт автобус, който "доставя" творчески образователни работилници в техния квартал.

Проектирането и превръщането на автобуса в мобилно училище ще се проведе в квартала в сътрудничество с местни занаятчии и художници, които доброволно отделят своето време и ресурси.

За да подобри връзката между училището и квартала, да върне децата в клас и да им предложи алтернатива на статичните теоретични занимания в класната стая, проектът включва училищата като важна спирка по маршрута на мобилното училище. През зимата автобусът ще спира в двора на училището, а учебните занятия ще се провеждат на обособено място в училище „Димчо Дебелянов“, което сдружение „ТРАНСФОРМАТОРИ“

съвместно с децата ще превърне в творческо пространство. Той ще включи местните граждани в работата на партньорството за интегриране на приоритетите и нуждите на общността, както и за

разпространение на най-добри практики и знания сред бъдещи обучители от общността. Достигайки до общността по този начин (преди и по време на пандемията).

Освен участие в проекти, насочени към нуждите на маргинализирани лица, доброволците са неразделна част и от действията за гражданска защита. Групи от местни доброволци, в сътрудничество с Общински съвет – гр. Лаково и Пожарната – Асеновград, изготвиха проекта „МОДЕЛ ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА БОРБА С ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ. Тази акция е базирана на натрупания опит от гасенето на горски пожари в с **ЮГОВО**, община Лъки, в района на Родопите през 2021 г. (по време на локдауна, причинен от COVID-19). Селото е населено предимно с възрастни хора, които не са в състояние сами да организират евакуация и противопожарни мерки. Сред обучените по проекта доброволци имаше и техни потомци (предимно внуци) и по този начин комуникацията и доверието се установяваха много по-лесно.

Целта на проекта беше изготвяне на модел за действие за организиране и управление на доброволчески дейности в борба с природните бедствия в сложни условия. Несъмнено борбата с природни бедствия от различно естество изисква професионализъм, използване на различни технически средства, както и специализирана подготовка. Особено днес предвид значителните климатични и геофизични промени, както и в сложни ситуации, които могат да продължат безкрайно (напр. изолацията, причинена от COVID-19), активното участие на доброволци е един от факторите

за ефективно справяне с негативните природни въздействия – пожари, земетресения, наводнения, свлачища и подобни събития; и предотвратяване на най-разрушителните им въздействия.

Дейностите по проекта включваха: 1) проучване на практическия опит от гасене на горски пожари в с **ЮГОВО, РОДОПИ** през 2021 г. по време на блокирането, причинено от COVID-19, и разработване на SWOT анализ въз основа на резултатите от изследването; 2) създаване на модел за действие за борба с природни бедствия с подкрепата на доброволци; 3) организиране на структури за доброволчески дейности - екипи и избор на ръководители на тези екипи (въз основа на модела за действие и плана за действие); 4) подготовка на комуникационна мрежа за свързване на професионалисти и доброволци по следните начини:

- Между членовете на доброволческите екипи и техните ръководители;
- Между ръководителите на доброволческите екипи и съответните структури на местната власт;
- Между ръководителите на доброволческите екипи и специализираните органи за реагиране при природни бедствия;

5) провеждане на обучение на членовете на доброволческите екипи по специфичните действия при реагиране при природни бедствия; и провеждане на аварийно-симулационни обучения с членовете на доброволческите екипи; 6) Формиране на степени на готовност за действия на доброволческите отряди в зависимост от

състоянието на природните условия; 7) поставяне на доброволческите екипи в състояние на "изчакване за действие" в зависимост от конкретната ситуация и инициране на действия на доброволческите екипи при необходимост.

с е л о Ю г о в о

Подобни бъдещи действия (по отношение на гражданската защита) трябва да се стремят да включват не само доброволци, но и лидери от местната общност, за да имат дългосрочно въздействие. Ключовите уроци, които са много важни и ценни, са следните:

1. Винаги има нужда от провеждане на предварителна подготовка на доброволците;
2. Подготовката трябва да се основава на систематична платформа, т.е. модел на действие и конкретни планове за действие в основни области;
3. Подготовката на доброволците трябва да включва конкретно обучение, което се фокусира върху развитие на необходимите умения;
4. Чрез непрекъснато наблюдаване на промените в природните условия, доброволците ще бъдат готови да действат при необходимост.

ХЪРВАТИЯ

Доброволчеството се оказа изключително важно от началото на COVID-19 пандемията в Хърватия и доброволците значително облекчиха кризисната ситуация със своите дейности. В разгара на пандемията в Хърватия станаха две опустошителни земетресения, които заедно със Загреб и околностите му засегнаха най-силно окръг Сисак-Мославина. Епицентърът на най-силното земетресение (през декември 2020 г.) е бил в околностите на град Петриня. По-долу са описани доброволческите действия, проведени във Вараждин (целевата област на проекта) и други градове в Хърватия.

ОТ ТЕЗИ КРИЗИ СЕ ПОЯВИХА НОВИ ПОДХОДИ КЪМ ДОБРОВОЛЧЕСТВОТО И УПРАВЛЕНИЕТО НА КРИЗИ

В този труден период доброволците от **СДРУЖЕНИЕ УЗ ТЕБЕ СЪМ** (Аз съм с теб) от Вараждин бяха инициатори на дейностите. Те внесоха бодрост, положителна енергия, придобиха нов опит и се обогатиха като личности, участвайки в живота на децата и младежите с увреждания. Изоляцията е постоянна бариера пред социалното включване на хората с увреждания. Пандемията само влоши нещата. Потребителите на асоциацията бяха още по-изолирани поради основните си затруднения. По време на пандемията група доброволци стартираха месечни работилници за младежи с увреждания (теми: изкуство, музика, танци, литература и др.) и им показаха, че не са

на общността и научиха колко много означават малките неща.

В късните фази на пандемията записването на нови доброволци стана приоритет за асоциацията и други нестопански организации във Вараждин. За да отбележи Световния ден на добрите дела и да набере нови доброволци, асоциацията организира събитието „Španciraj sa mnom Varaždinom“ (Разходете се с мен из Вараждин). Новите доброволци имаха възможност да се запознаят с асоциацията и потребителите и как да работят с тях по време на събитието. Като се разхождаше из Вараждин и правеше подходящи упражнения на градските площади, „Uz tebe sam“ допринесе за подобряване на психичното здраве на общността.

Доброволци и участници в асоциацията „Аз съм с теб“

сами. По този начин те укрепиха психичното здраве

за подкрепа и помощ, насочена към доброволци. Агенцията осъзнава необходимостта от

ХЪРВАТСКАТА МЛАДЕЖКА МРЕЖА е младежка организация, която се организира бързо. В началото на пандемията те имаха много млади хора, участващи в международни дейности за солидарност в рамките на Европейските сили за солидарност. В сътрудничество с **АГЕНЦИЯТА ЗА МОБИЛНОСТ** те създадоха нова система

допълнителна психосоциална подкрепа, поради необичайната и натоварваща ситуация, в която се намират доброволците, и по тази причина въвежда две нови мерки. Първо, те откриха онлайн услуга, където всички доброволци могат да се свържат с

Графити по стената, Петриня

експерти по всякакви въпроси; и второ, те прехвърлиха необходимото обучение за международни и местни доброволци към онлайн формати. Като част от обучението на доброволците беше предоставена допълнителна помощ и подкрепа чрез различни инструменти и методи.

Една от основните съществуващи мерки, която се оказва най-полезна, е менторската подкрепа. Доброволците казаха, че менторите много са помогнали на доброволците да се адаптират към новата ситуация.

Друг важен елемент, на който Младежката мрежа набляга, е важноста на взаимната солидарност.

COVID-19 пандемията ни накара да осъзнаем колко взаимосвързани сме всички и как последствията засягат всички нас. Затова е много важно да има взаимна солидарност, доверие между участниците и желание за помощ за успешното разрешаване на подобни кризи.

Друг чудесен пример за доброволческа дейност са телефонните линии за поддръжка, като *НАЦИОНАЛНИЯ КОЛ ЦЕНТЪР ЗА ЖЕРТВИ НА ПРЕСТЪПЛЕНИЯ И ЛОШО ПОВЕДЕНИЕ*, *ПСИХОЛОГИЧЕН ЦЕНТЪР TESA* (Център за психологическа помощ), *СИНИЯ ТЕЛЕФОН* и много други местни центрове, организирани след началото на пандемията.

ПОЖАРНИКАРИ в Хърватия са организирани в доброволни противопожарни отряди, които със своята безкористна ангажираност вече са показали безброй пъти, че човечността и помощта към другите не могат да бъдат платени. Пожарникарите участваха в спасяването на жертвите на земетресенията и доставиха консумативи и строителни материали на хората, останали без дом след земетресението в Петриня.

ДОБРОВОЛЦИ НА ЧЕРВЕНИЯ КРЪСТ, които са най-старите и най-многобройни асоциации на доброволци в Хърватия, също изиграха важна роля в тези времена на криза. Освен че доставят храна и консумативи на възрастни и заразени, те организираха и кол център за психологическа помощ. Съвместно с Международния червен кръст беше издаден наръчник „Осигуряване на подкрепа и грижа за благосъстоянието на доброволците“. Отдава се изключително значение на поддържането на благосъстоянието на доброволците, които са застрашени в кризисни ситуации, както физически, така и психически.

Пандемията ясно показва на всички нас, че сме социални същества и имаме нужда от други хора, за да се чувстваме сигурни и приети. Но в момента нашият социален живот е значително по-ограничен, въпреки факта, че всички сме свикнали с „новото нормално“. Ясно е, че всички трябва да се грижим за психичното си здраве.

От нашите научени уроци искаме да подчертаем, че трябва да се грижим за себе си, за да можем да функционираме успешно в нашите нови реалности. По този начин можем да бъдем по-ефективни в помагането на другите около нас.

ИТАЛИЯ

По време на пандемията от COVID-19 беше от съществено значение да се поддържат и надграждат уменията и знанията на доброволците в тази област. В Италия доброволците са възприели приобщаващи техники за планиране, за да подкрепят най-уязвимите групи. Те трябваше да разработят креативни методологии, за да отговорят на нуждите на такива групи. Освен това те си сътрудничат с доброволци от организации на гражданското общество (ОГО) в цяла Европа, за да допринесат за облекчаване на пандемията на европейско ниво. По-долу са описани проекти, които прилагат основан на доброволци подход към развитието, за да отговорят на нуждите на гражданите в тези трудни времена.

Проектът **GROOVEUROPE** има за цел да обучи персонал в областта на образованието за възрастни чрез смесица от структурирани обучителни преживявания, учебни посещения и наблюдение на работата в специализирани организации в следните сектори: доброволчество, образователно планиране и приобщаващо образование за мигранти. Водещият партньор на проекта е **CSVNET**, Италианската асоциация на центровете за подкрепа на доброволци, а другите партньори са **CENTRE FOR EUROPEAN VOLUNTEERING** в Брюксел, **MEP EUROPROJECTS** в Гранада, **IDEC** в Атина и **ASSOCIAÇÃO PARA A EDUCAÇÃO DE SEGUNDA OPORTUNIDADE** в Порто, Португалия .

Основните дейности по проекта бяха 5-дневни посещения на основните европейски институции и

програми за социално планиране, теоретични прозрения и посещения на местни организации в Гранада, Испания; обучителен семинар за приобщаващо образование за мигранти и бежанци в Атина; семинар за креативни методи за социално образование и работа в Порто, Португалия.

Въздействието на доброволческата дейност по отношение на приноса ѝ за повишаване качеството на живот в местната общност може да се обобщи със следното:

- Повишени компетенции по европейско право и европейски институции за участниците в проекта
- Повишена осведоменост за хората, изключени от обществото (имигранти и други групи) в Испания;
- Подобряване на съзнанието и знанията на гражданите относно работата с бежанците (въз основа на гръцкия пример);
- Предложение за нови творчески методи за социално образование в Португалия.

КЛЮЧОВИ

УРОЦИ

научено/препоръки за бъдещи подобни действия:

Педагогическият персонал, участващ в проекта, беше обучен да изразява толерантност и да подкрепя многообразието.

Осигурени са им специфични умения, които им

Обучителен семинар за приобщаващо образование за мигранти и бежанци

мрежи на гражданското общество в Брюксел;

позволяват да работят с мигранти и бежанци. Участниците обсъдиха европейския контекст (политики за образование на възрастни, възможности, основни действащи лица) и някои предложени аргументи бяха сметени за полезни за бъдещи проекти. По време на някои от дейностите участниците измислиха иновативни инструменти за работа за социално включване, които биха могли да се превърнат в инструменти, които всеки може да използва в дългосрочен план, за да окаже въздействие сред целевата група (лица от мигрантските групи).

Друг проект, допринесъл за развитието на общността е „*Да доброволчество*“. Водещият партньор в този проект е *AURIVE SOCIETA' COOPERATIVA SOCIALE*, а другите партньори са от Турция, *YASAM BOYU EGITIM DERNEGI*, от Португалия, *RIGHTCHALLENGE - ASSOCIAÇÃO*, от Австрия *INTERAKTION - Verein für ein interkulturelles Zusammenleben*, от Словения *DRUŠTVO ZA RAZVIJANJE PROSTOVOIČNEGA* Ново Место, и от Испания *ASOCIACION DESES 3*. Проектът е реализиран от 2019 до 2021 г.

Целта на проекта беше подобряването на модели и методи, фокусирани върху социалното и културно доброволчество. В крайна сметка целта на проекта беше създаването на инструмент за обучение на изключени хора да станат активни граждани. Постигайки тези цели, проектът допринесе за личното и общностно овластяване по време на пандемията. Партньори от 6 страни се сблъскаха с различията в доброволческите системи, инструменти и възприятия в техните страни. Проектът подкрепи прехвърлянето на научените поуки, придобити чрез доброволчески опит, към други измерения на живота на хората.

Основните дейности по проекта бяха:

- картографиране и проучване (събиране на статистически

данни, изследване на предизвикателствата, идентифициране на добри практики);

- местни събития и действия във всяка страна партньор, за да информират гражданите за това как могат да подобрят своите доброволчески действия чрез проектния подход.

Въздействието на доброволческата дейност включваше:

- в края на проекта повече от 120 обучители на възрастни придобиха умения и знания за обучение на доброволци. По-конкретно, участниците са придобили умения, които им позволяват да работят с по-малко квалифицирани възрастни (т.е. ноу-хау как да провеждат обучение и прилагане на нови преподавателски умения, умения за моделиране, умения за решаване на проблеми, умения за активно и неосъждащо слушане, разрешаване на конфликти умения и др.);
- Участниците развиха по-силно чувство за социална отговорност и се чувстват допълнително ангажирани с доброволството;
- Участващите организации са развили своя

Обучение: умения за активно и неосъждащо слушане

капацитет за прилагане на социални и

културни доброволчески дейности и менторски програми.

- Публичните власти имат по-добро разбиране за проблемите и нуждите на по-

нискоквалифицираните възрастни по отношение на интегрирането им на пазара на труда.

ОСНОВНИТЕ ИЗВЛЕЧЕНИ ПОУКИ/ПРЕПОРЪКИ ЗА БЪДЕЩИ ПОДОБНИ ДЕЙСТВИЯ:

- За да се направят новите модели на обучение на доброволци функционални и да се гарантира тяхната приложимост в дългосрочен план, публичните органи трябва да бъдат включени в разработването и прилагането на нови модели за обучение, така че да могат да бъдат съобразени със стратегическите цели на общността;
- Насоки, инструменти и други материали, които допринасят за повишаване на капацитета на доброволците, трябва да бъдат достъпни за широката общественост. По този начин нови материали и инструменти могат да бъдат използвани от всички граждани, които желаят да променят своята общност;
- Винаги е необходимо да се види какво се прави другаде. Събирайки най-добрите практики и научавайки за другите подходи за обучение, използвани в други европейски страни, успяхме да избегнем повтарянето на грешки и да използваме най-добре съществуващите ресурси за развитие на общността.

Детският отдел на градската библиотека в Рума „Атанасий Стойкович“ е топло място за деца, където те могат да общуват помежду си всеки ден. На това място всяка седмица библиотеката провежда детски работилници, изложби, четения за деца и всякакви социални дейности, които са приятни за децата. Всяка среща завършва с песни, прегръдки и посланието им, че пак ще посетят библиотеката. По време на пандемията усилията на доброволците поддържаха тази инициатива жива и също така гарантираха, че общността може да продължи в тези трудни времена.

Служителите винаги са се старали да прекарват времето си с децата качествено и забавно, да им осигурят топло посрещане и приятелска подкрепа,

карайки ги да осъзнаят, че това библиотечно място е тяхната малка империя.

Пандемията от COVID-19 хвана всички неподготвени, включително и библиотекарите на институцията. Пандемията деактивира всяка редовна форма на комуникация с потребителите. Съдържанието на библиотеката изведнъж стана недостъпно и социализацията с децата напълно изчезна. В този момент се разбра какви са обстоятелствата. Библиотеката затвори всички врати за по-нататъшно сътрудничество и детският отдел на институцията изгуби смисъла си без децата да го посещават. В рамките на един ден всичко, което беше изградено заедно с деца, не беше възможно, а празнотата, която остана след нея, беше голяма и несигурна... Колко дълго щеше да остане това положение? Всеки човек имаше нужда от комфорт и подкрепа, особено

родителите, които бяха в затворени домове с децата си; без възможност да им осигурим каквото и да било забавление. Имаше тревожно ниво на

объркване и безпокойство поради несигурността. За *Мириана Белошевич*, библиотекар от библиотека „Атанасий Стойкович“, това беше голямо предизвикателство. „При всички тези обстоятелства първото ми решение беше да осигуря каквото и да е подкрепа. Имахме идея да направим приказка за COVID-19 и да я обясним на децата по възможно най-лесния начин. Това просто ми дойде наум. След това решение се появиха различни нови идеи, като последната беше да започне аудиозапис: АУДИО ПРИКАЗКИ за деца. Тази работа

изискваше много усилия, за да я превърнем в нещо, което да радва децата.“ библиотекар от библиотека „Атанасий Стойкович“, това беше голямо предизвикателство. „При всички тези обстоятелства първото ми решение беше да осигуря каквото и да е подкрепа. Имахме идея да направим приказка за COVID-19 и да я обясним на децата по възможно най-лесния начин. Това просто ми дойде наум. След това решение се появиха различни нови идеи, като последната беше да започне аудиозапис: АУДИО ПРИКАЗКИ за деца. Тази работа изискваше много усилия, за да я превърнем в нещо, което да радва децата.“ библиотекар от библиотека „Атанасие Стойкович“, това беше голямо предизвикателство. „При всички тези обстоятелства първото ми решение беше да осигуря каквото и да е подкрепа. Имахме идея да направим приказка за COVID-19 и да я обясним на децата по възможно най-лесния начин. Това просто

ми дойде наум. След това решение се появиха различни нови идеи, като последната беше да започне аудиозапис: АУДИО ПРИКАЗКИ за деца. Тази работа изискваше много усилия, за да я превърнем в нещо, което да радва децата.“ и финалната беше да започне аудиозапис: АУДИО ПРИКАЗКИ за деца. Тази работа изискваше много усилия, за да я превърнем в нещо, което да радва децата“ и финалната беше да започне аудиозапис: АУДИО ПРИКАЗКИ за деца. Тази работа изискваше много усилия, за да я превърнем в нещо, което да радва децата.“

Първата фаза беше събиране на материали, подбор на най-красивите и известни приказки, които да бъдат записани. Втората и най-взискателна фаза беше да се изберат снимки, които да съответстват на съдържанието, което се записва. Третият етап беше записване (приказките бяха записани във весел тон и бяха кратки по съдържание, за да задържат вниманието на децата. Следваше забавна музика и глас на разказвача).

Часове бяха прекарани в записи. Ежедневно се публикуваха приказки в социалните мрежи на библиотеката, тогава на Миряна й хрумна идея те да бъдат достъпни постоянно. Имайки предвид това, тя създаде канала в YouTube „Zlatna košija“, където могат да бъдат достъпни всички връзки.

За местната културна общност тази инициатива определено беше от голямо значение. С този канал стана възможно да посетите библиотеката, без да се налага да ходите физически там; което означава, че библиотечните услуги могат да се използват без физически ограничения. Тази инициатива става още по-важна, защото насърчи достъпността за хора с увреждания; по-специално за хора със зрителни увреждания.

В бъдеще доброволците и тези, които правят промяната, трябва да бъдат обучени как да получат финансиране за своите иновативни и преди всичко хуманни идеи. Няма да е първият път, когато идея, която е строго доброволческа (т.е. усилията на човек, който просто иска да направи нещо добро за общността), прерасне в национален или дори международен проект. Все пак тези инициативи понякога остават незабелязани и целта им изчезва след известно време. Поради тази причина тези

лица се нуждаят от постоянно изграждане на капацитет и мотивация.

Освен библиотеката, се провеждат и други доброволчески действия, които допринасят за качеството на живот на местно и регионално ниво в Сърбия. Един такъв проект е „Граници без граници – Подобряване на качеството на живот на маргинализираните групи чрез подход „от хората към хората“. Това беше международен проект в Сърбия и Хърватия на трансгранично ниво, ръководен от Асоциация „Vubamaга“ във Винковци, Хърватия; в сътрудничество с партньорите: Център за социални грижи-Винковци, Хърватия; Център за социални грижи-Щип, Сърбия; Червения кръст на Сремска Митровица – Сърбия. Проектът имаше общата цел да подпомогне усилията за възстановяване на наводнените райони, за да повиши техническия капацитет на субектите на трансграничните окръзи да реагират бързо и ефективно при възникваща криза или извънредна ситуация.

Проектът беше създаден след ужасни наводнения, засегнали Сърбия и Хърватия (и други околни страни) през 2014 г. Основната целева група на проекта бяха хората с увреждания и лицата, които

са пряко ангажирани в работата с тях: болногледачи, социални работници, медицински сестри, семейства и т.н., както и спасители и доброволци, ангажирани в Червения кръст и други неправителствени организации в целевите региони. Тези заинтересовани страни бяха пряко включени в специално проектирано обучение за достигане до хора с увреждания, особено при извънредни ситуации (в този случай наводнения). Едно от най-интересните и целенасочени обучения

беше за лицата, управляващи лодка, достъпна за хора с увреждания, и за спасителите, които са доброволци на Червения кръст на Сремска Митровица.

За да се преодолеят трудностите, пред които са изправени хората с увреждания по време на наводнения и други извънредни ситуации, двете страни получиха специално проектирани превозни средства за шосеен и речен трафик; т.е. специално проектирани лодки и ванове за хора с увреждания.

Участниците в проекта и другите заинтересовани страни бяха запознати с трудностите и предизвикателствата, пред които са изправени хората с увреждания, особено по време на извънредни ситуации, чрез специално разработена промоционална кампания и кампания за повишаване на осведомеността.

Крайният резултат от проекта – интегрирани социални услуги – достъпен транспорт за хора с увреждания, както и терапевтични и рехабилитационни услуги, бяха успешно проектирани и предоставени в общността.

Дейностите по проекта са свързани най-вече с изграждане на капацитет и обучение на доброволци, така че те да могат да отговорят на нуждите на уязвимите групи по време на наводнения по отношение на извършването на спасителни операции по вода. За целите на проекта са закупени специално пригодени лодки, обучени са капитани на лодки и са осигурени други съответни условия за водно спасяване. Най-важното е, че беше създадена мрежа от доброволци в региона на ТГС, за да се осигури предоставянето на специализирани доброволци в кризисни ситуации.

Доброволците на Червения кръст на Сремска Митровица бяха обучени за спасяване на хора с увреждания по време на наводнения, което пряко допринесе за повишаване качеството на живот в местната общност; т.е. че тези лица и техните семейства сега се чувстват много по-сигурни, живеят в местната общност. В същото време закупените лодки вече се използват за туристически цели.

От този опит в проекта се заключава, че доброволческите действия не трябва да имат граници. Когато кризата се случи, тя има въздействие на международно ниво. От 2014 г., когато се случиха наводненията, до сега смятаме, че много се е променило по отношение на възприемането на доброволците в общността. Като цяло, те придобиха ниво на висока значимост през последните няколко години поради COVID-19. Вярваме, че най-добрият начин за работа с доброволците като целева група е постоянното им мотивиране, от гледна точка на обмяна на опит, организиране на целенасочени пътувания до съседни страни за специфично обучение и придобиване на знания, приложими за развитието на общността.

СЛОВЕНИЯ

Šrajza modrosti (Комната на мъдростта) е межкултурен семеен център за всички поколения. Това е почти като обществена всекидневна, където различни поколения могат да се срещнат и да си поговорят. Финансира се от Словенското министерство на труда, семейството и социалните въпроси и Община Птуј и се управлява от Ljudska Univerza Ptuj. Дори по време на пандемията подходът на това действие (и други) допринесе за обединяването на общността в солидарност и помагна на словенците да преодолеят най-лошите последици от пандемията.

ŠPAJZA MODROSTI е създадена през 2017 г. и най-важното е, че цялата ѝ дейност е безплатна. Всяка седмица организира множество дейности и работилници за всички поколения. Неформалните социални дейности включват игра на карти, ученици, които си пишат домашните, излизане след края на училището, игра на тенис на маса, използване на интернет достъпа на Šrajza, игра на настолни игри и т.н. Всички посетители имат достъп до безплатно кафе и други топли напитки. Има и много образователни семинари и лекции, които се провеждат всяка седмица. Лекциите обхващат различни теми, като позитивно родителство, безопасно използване на интернет, как да общувате с вашите партньори/членове на семейството, как да се справите с развод, разговори за семейни ситуации, изкуство и др.

Една от най-важните дейности е лятната програма за деца. Организира се под формата на целодневна грижа с различни творчески работилници и

дейности, игри и дейности на открито, където децата учат чрез игра, изграждат социални умения и др. По този начин програмата осигурява физическо, личностно, социално и емоционално развитие. Лятната програма и училищната ваканционна програма се организират с помощта на местни доброволци, които могат да помогнат с организацията и изпълнението на дейностите. Доброволците могат да придобият богат опит, като участват в този проект. На всяка училищна ваканция Šrajza modrosti е пълна с деца, които се хранят безплатно всеки ден, а всички услуги са безплатни за техните родители.

Доброволците играят ключова роля в дейностите на Šrajza modrosti. Те участват в повечето дейности по проекта и са особено включени в лятната програма и програмата за училищните ваканции. В повечето случаи доброволците са младежи, които имат желание да работят с деца. Те посвещават свободното си време, за да получат безценен опит в организирането и осъществяването на образователни дейности. Šrajza modrosti винаги приветства нови доброволци и им дава възможност да участват в семейния център за живеене от всички поколения. В пика на пандемията Šrajza modrosti трябваше да затвори всичките си дейности. След кратък период от време едно беше сигурно: местната общност се нуждаеше от Šrajza modrosti и техните дейности, може би повече от всякога. Затова координаторите на дейностите трябваше да намерят решение. Решението беше да се преместят дейностите във виртуален свят. Разбира се, не всички дейности бяха приложими за това, но някои от тях бяха. Те започнаха да се обръщат към нуждите на родителите и децата чрез някои лекции и

Šrajza modrosti, обучение с деца

предоставяне на подкрепа за обучение в онлайн формат.

Šrajza modrosti без съмнение е програма, която се нуждае от продължение. След години на изпълнение, местната общност реагира много добре на тяхното присъствие в стария градски център на Птуй. Много посетители са чести. Мнозина прекарват всеки следобед в *Šrajza modrosti*. Приносът на доброволците към дейностите е много ценен; затова искат да привлекат още повече от тях през предстоящите летни месеци.

ROTARACT CLUB PTUJ AND LEO CLUB PTUJ са други базирани на доброволци организации, които правят разликата. Те са хуманитарни организации за младежи от 18 до 30 години. Няма ограничения за присъединяване. Младите хора могат да придобият опит в управлението, нови организационни умения и да се обучават по финансов мениджмънт. Работата в мрежа с други млади хора и общуването също са много важни аспекти на членството в клубовете. Клубовете постоянно търсят нови членове. Една от ключовите доброволчески акции, провеждани ежегодно от клубовете, е Пикник по кестените. Това е

еднодневно събитие, което се провежда всяка година през октомври.

Доброволци в Rotaract и Leo Club и други хуманитарни организации отиват в местните гори и ръчно берат кестени. Тъй като мерките за превенция на COVID-19 все още бяха в сила през 2021 г., това събитие е едно от малкото, които могат да бъдат организирани и реализирани. Това се дължи на един важен фактор - всичко беше организирано навън на открито, където хората имаха достатъчно място; следователно шансовете за заразяване бяха сведени до минимум. Докато пекат кестени, гражданите могат да направят символично дарение срещу пакета кестени. Събитието се провежда като набиране на средства за клубовете, за да получат финансова подкрепа за най-големия си проект през декември. Тогава членовете на клуба купуват коледни подаръци за над 200 деца (от уязвими групи) и доставят хранителни и хигиенни пакети на 80 семейства в нужда.

Въздействието на дейността на клубовете е многостранно. Действията са насочени към превръщането на местната общност в по-добро място за всички. Чрез организирането на събития

гражданите и другите доброволци общуват с членове на клуба/доброволци и са заобиколени от природата. Дейностите по набиране на средства по време на тези действия гарантират, че средствата се събират за големи хуманитарни действия (напр. раздаване на подаръци и предоставяне на хранителни пакети на семейства). Събитията на клубове като Rotaract и Leo Club се приемат добре от общността.

Ценен урок:

Координаторите и доброволците станаха много по-гъвкави, адаптивни и находчиви поради COVID-19. В днешно време повечето от техните дейности са предварително планирани като хибридни версии, което означава, че ако нещо подобно се случи отново, няма да се налага да спират никакви дейности или да започват да преоткриват обичайните си операции.

ХЪРВАТИЯ

POU

PUČKO
OTVORENO
UČILIŠTE
VARAŽDIN

PUČKO OTVORENO UČILIŠTE VARAŽDIN

POU Varaždin (lead partner)
Lana Velimirović Vukalović, director
Hallerova aleja 1/III.
42000 Varaždin
vukalovic@pouvarazdin.hr
Tel: +385 42 313 191
www.pouvarazdin.hr

DRUŠTVO CRVENOG KRIŽA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Pavlinska 8, Varaždin
Sandra Vidaček, headmaster
<https://dck-vz.hr/>
ured.dckvzd@gmail.com

СЪРБИЯ

REGIONALNA RAZVOJNA AGENCIJA SREM D.O.O. RUMA

Bojana Lanc, project manager
Glavna 172
22400 Ruma
www.rrasrem.rs
bojana.lanc@rrasrem.rs
Tel: +381 22 470 910

TURISTIČKA ORGANIZACIJA GRADA SREMSKE MITROVICE

Dušan Drča, director,
Svetog Dimitrija 10, 22000 Sremska Mitrovica
Email: turistorgsm@yahoo.com
Tel: +381 22 618 275
www.tosmomi.rs

СЛОВЕНИЯ

LJUDSKA UNIVERZA Ptuj

LJUDSKA UNIVERZA PTUJ (LUP)

Mestni Trg 2, 2250 Ptuj
David Rihtarič,
Project coordinator
Email: david.rihtaric@lu-ptuj.si
Tel: +386 2 749 21 54
www.lu-ptuj.si

ИТАЛИЯ

PROGEU - PROGRESS IN EUROPEAN UNION - ISTITUTO PER LO SVILUPPO A.P.S.

Via Federigo Verdinio 6, Roma

Dott. Gianmarco Gianino
Project Manager

info@progeu.org
www.progeu.org
+390694539869

БЪЛГАРИЯ

Institute of Sustainable
Business Development
and Education | Институт за устойчиво
бизнес развитие
и образование

INSTITUTE OF SUSTAINABLE BUSINESS DEVELOPMENT AND EDUCATION

Dondukov Blvd. 14, Sofia

Krasimira Bakardzhieva
Project coordinator
krasimira.bakardzhieva@gmail.com
Тел: +359 889219774

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Отказ от отговорност: Подкрепата на Европейската комисия за изготвянето на тази публикация не представлява одобрение на съдържанието, което отразява възгледите само на авторите, и Комисията не може да бъде държана отговорна за каквото и да е използване на информацията, съдържаща се в нея.